

Het *filosofisch* gesprek

D/2020/45/125

ISBN 978 94 014 6777 3

NUR 730, 840

Vormgeving omslag en binnenwerk

Sarah Schrauwen

© **Kristof Van Rossem, Uitgeverij Lannoo nv,
Tielt, en ISVW Uitgevers, Leusden, 2020.**

Uitgeverij LannooCampus maakt deel uit van
Lannoo Uitgeverij, de boeken- en multimedia-
divisie van Uitgeverij Lannoo nv.

Alle rechten voorbehouden.

Niets van deze uitgave mag verveelvoudigd
worden en/of openbaar gemaakt, door middel
van druk, fotokopie, microfilm, of op welke
andere wijze dan ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij LannooCampus

Vaartkom 41 bus 01.02

3000 Leuven

België

www.lannoocampus.be

Internationale School Voor Wijsbegeerte

Dodeweg 8

3832 RD Leusden

Nederland

www.isvw.nl

Kristof Van Rossem

Het
filosofisch
gesprek

De basis

LANNOO | ISVW
CAMPUS | UITGEVERS

7	Inleiding	
	Hoofdstuk 1	
9	De kenmerken	
10	Filosoferen is als opruimen	
15	Is dat een filosofisch gesprek?	
	Hoofdstuk 2	
19	De partituur	
	Hoofdstuk 3	
29	De houding	
31	Luisteren	
37	Flexibel zijn: vallen en opstaan	
39	De vorming van de persoon: introspectie en genieten	
	Hoofdstuk 4	
43	De techniek	
45	Het marsmannetje aan de bar	
47	Populaire aanvechtbare redeneringen	
52	Doorvragen	
55	Muizenissen	
59	We hebben allemaal vooronderstellingen (en dat is er nog een)	

6 Het filosofisch gesprek

Inleiding

Wat hebben de liefde bedrijven, musiceren en een filosofisch gesprek voeren met elkaar gemeen? Heel goed, het zijn alle drie werkwoorden. Maar geef toe, als het goed zit, voelt het niet als werk aan wanneer je ermee bezig bent. Het zijn immers activiteiten die je in ‘flow’ brengen. Ze verenigen de wil, het gevoel en de geest. Ze laten je voelen dat je leeft. De ‘-ines’ in je hoofd (oxytocine, adrenaline ...) beginnen te dansen.

De liefde bedrijven was een flinke uitdaging geweest als leidraad voor dit boek. Maar de muziek is toch de voornaamste metafoor geworden. En geen Bach als metafoor voor de wijsheid maar ... een zigeunerorkest. De Roemenen spelen snel, overal en zonder partituur. Luister maar eens naar dit fragment (de link vind je in de eindnoot).¹

Als je dit boek hebt gelezen, kun je een gesprek voeren zoals zij spelen. Omdat de schrijver er op dit moment niet is om met je mee te spelen en je te laten zien hoe het kan, vind je in dit boek een partituur en uitleg. Een goede muzikant doet het (uiteindelijk) zonder.

Waarom zou je nu in godsnaam plots filosofische gesprekken moeten gaan voeren in plaats van iets nuttigers te doen, zoals het klimaatprobleem oplossen? Welnu, het filosofisch gesprek is nuttig én leuk tegelijk, het klimaatprobleem oplossen waarschijnlijk enkel nuttig. Filosoferen is leuk, omdat je voortdurend verrast wordt door de verschillende perspectieven die je hoort. En ook omdat je het onderste uit de kan haalt. Alle evidenties kun je in vraag stellen: dat je kinderen moet opvoeden, dat het gras gemaaid moet worden, dat je een boek moet schrijven. Het is allemaal niet zomaar waar, enkel misschien waarschijnlijk. En zulke zaken met anderen onderzoeken in alle vrijheid, zonder bang te zijn voor je imago of je positie. Is dat niet heerlijk?

Filosofische gesprekken zijn ook nuttig. De liefhebbers waren er altijd al vol van. Ook wetenschappers hebben nu laten zien wat een filosofisch gesprek ‘opbrengt’.² Als je er op school al mee begint, leer je beter nadenken. Je presteert beter op school én daarbuiten. Je kunt beter luisteren én spreken.